

**О.В. Жегус**, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

**О.П. Афанасьєва**, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

## **ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ**

Розробка інструментів дистанційного навчання почалася задовго до пандемії COVID-19, проте саме глобальна ізоляція, масовий перехід від класичної освіти в аудиторіях закладів освіти до дистанційних інструментів навчання через Zoom, Hangouts і Skype дозволили усвідомити весь потенціал і проблеми такої форми навчання.

Сьогодні в навчанні важливо формувати персональний підхід, який виховує цілісну особистість і висококваліфікованого фахівця в певній галузі. Тому зміст навчальних курсів і методи навчання слід адаптувати до індивідуальних інтересів і темпів навчання, аби кожен студент досягав знання в комфортному ритмі. Створити певний алгоритм навчання, а також зібрати та проаналізувати дані про кожного студента допомагають чат-боти.

Чат-боти працюють на різних платформах, проте найбільш зручними для викладачів та студентів є ті, що працюють у месенджерах, зокрема Viber, Telegram, Facebook-Messenger, WhatsApp. Отже, перш за все, викладачам слід визначити, який месенджер використовують студенти, і розробляти чат-боти саме для нього.

Для створення чат-ботів викладачу не потрібно знати програмування, досить придумати сценарій роботи бота, підібрати текстовий та візуальний контент, вибрати потрібні компоненти і зв'язати їх між собою в редакторі спеціального сервісу. Існує багато сервісів, які допомагають створити чат-боти, зокрема Chatfuel, Pandorabots, ManyChat, Flow XO, Rebotif, Bot Kits, Morph.ai, Botmother та ін. Проте слід звернути увагу на те, що деякі сервіси є платними і працюють лише з одним месенджером, отже, краще обирати універсальні, що можна прив'язати до різних месенджерів.

Використання чат-ботів у месенджерах має значні переваги порівняно з іншими формами дистанційного навчання як для викладачів, так і для студентів.

Основні переваги використання чат-ботів у месенджерах для викладачів:

– економія часу – логіка чат-бота прописується один раз, він працює автоматично, таким чином, викладач позбавлений необхідності відповідати на запитання, що часто повторюються у студентів за кожною темою;

– швидка оцінка виконання завдань – чат-бот автоматично перевіряє відповіді на тести і визначає оцінку, таким чином, викладачі можуть проводити оцінювання рівня розуміння матеріалу кожним студентом індивідуально, а потім надавати їм доступ до наступних частин курсу відповідно до їхнього успіху;

– мобільність процесу навчання і його контролю – можливість відправлення нових завдань та контролю студентів як поточного, так і підсумкового не залежно від їх місця знаходження;

– персоналізований процес навчання дозволяє викладачу контролювати темп навчання за курсом або програмою на основі унікального стилю навчання;

– використання навчальних матеріалів різних форматів – викладачі можуть давати теми як за допомогою стандартних текстових повідомлень, так і мультимедіа (зображення, відео, аудіо) чи файлових документів;

– своєчасний зворотний зв'язок – викладачі можуть миттєво отримувати відгуки про те, наскільки добре студенти виконують навчальні завдання та інші дії, відповідати на нестандартні запитання і надавати пояснення;

– вбудовані інструменти мотивації – викладач використовує в чат-ботах запрограмовані слова, gif-зображення чи картинки для вираження вдячності, похвали, стимулювання, щоб привернути увагу в курсі дистанційного навчання, зацікавити і мотивувати студентів;

– гейміфікація навчального процесу – викладачі можуть стимулювати студентів подарунками за різні досягнення у вивченні курсу, що більше їх зацікавить.

Основні переваги використання чат-ботів у месенджерах для студентів:

– незалежність від місця навчання – студент зможе спілкуватися з ботом там, де зручно йому;

– самостійний вибір темпу вивчення матеріалів – певні студенти здатні вивчати декілька тем курсу за один день, а дехто і одну тему вивчає декілька днів, отже кожен може вивчати навчальний матеріал в тому темпі, в якому йому зручно;

– можливість повторно вивчити матеріал, якщо певні аспекти були недостатньо засвоєні, а також повторно пройти тестування декілька разів, поки результати будуть задовільні;

– підвищення інтересу до курсу завдяки різним форматам матеріалу та гейміфікації – якщо студентам цікаво і є стимул отримати винагороду, то і навчальний матеріал засвоюється ними краще.

Таким чином, чат-боти надають значні переваги як для викладачів, так і для студентів, перш за все, спрощують і полегшують як організацію навчальної діяльності, так і процес засвоєння знань. Діалогова форма подання інформації, значні можливості у пошуку інформації, багатозадачність і функціональність, можливість індивідуальних налаштувань та різноманітних форм тестування, роблять чат-бот зручним у користуванні інструментом дистанційного навчання студентів.

Проте слід зазначити, що чат-боти не можуть повністю замінити спілкування студентів із викладачами, оскільки сам емоційний зв'язок із викладачем, обмін життєвим досвідом та особисті якості викладача не може відтворити жоден чат-бот. Отже, найбільш ефективним буде використання чат-ботів у комплексі з «живим» спілкуванням викладачів зі студентами і не лише у Zoom, Hangouts чи Skype, але й безпосередньо в аудиторіях закладів освіти.

УДК 377.4:62

**І.В. Золотухіна**, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

### **СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА РОБОТА ТА ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ»**

Навчання студентів у ЗВО починає перетворюватись у навчально-наукову працю на основі органічного поєднання навчального процесу з науково-дослідною роботою студентів (НДРС).

Метою НДРС є розвиток і використання творчого потенціалу студентів для рішення проблем підвищення ефективної діяльності підприємств торгівлі, харчової промисловості і закладів ресторанного господарства. НДРС сприяє збільшенню обсягу і поглибленню теоретичних знань студентів.

Науково-дослідна робота студентів органічно пов'язана з навчальним процесом і є його продовженням.

З урахуванням характеру навчального процесу у ЗВО науково-дослідна робота студентів може здійснюватись в різних формах. Широкий діапазон форм організації має велике значення для